

Könyvtári trendjelentések 7.

IT-ELLÁTOTTSÁG

2015–2020

TARTALOM

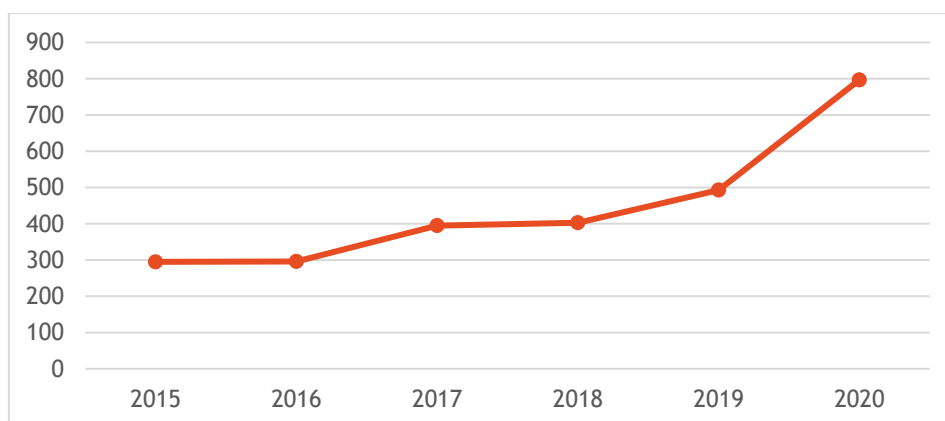
Bevezetés	1
1. A legalább 100 Mbit/s sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma.....	1
2. Nyilvánosan elérhető számítógépek száma 2015 és 2020 között.....	2
3. A honlappal, illetve akadálymentes honlappal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2015 és 2020 között	2
4. Az átlagosan öt évnél fiatalabb számítástechnikai infrastruktúrával rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban.....	3
5. A belső (LAN) hálózattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban	4
6. A könyvtári szolgáltatási pontok belső hálózatában elérhető internetkapcsolat technológiája 2020-ban	4
7. Intézményi felhőszolgáltatási üzemeltető könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban.....	5
8. A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek száma 2020-ban	5
9. A könyvtári szolgáltatási pontok szerverei üzemeltetésének módja 2020-ban.....	6
10. Digitalizáló eszközzel rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban	6

BEVEZETÉS

Az *IT-ellátottság* című riportban röviden bemutatjuk a könyvtári szolgáltatási pontok IT-ellátottságának változását 2015 és 2020 között, valamint a 2020-ban először felmért adatok alapján egyfajta aktuális helyzetképet adunk néhány fontosabb adat megjelenítésével.

1. A LEGALÁBB 100 MBIT/S SÁVSZÉLESSÉGŰ INTERNETKAPCSOLAT

A könyvtári szolgáltatási pontokon a 2015 és 2020 közötti időszakban évről évre nőtt az internetkapcsolat sávszélessége. Míg 2015-ben csak 295 helyen volt elérhető a legalább 100 Mbit/s sávszélesség, addig 2020-ban csaknem háromszor annyi, 797 helyen. 2015 és 2017 között az emelkedés 27%-os volt, majd 2018 után egy nagyobb mértékű bővülés figyelhető meg a legalább 100 Mbit/s sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtárak számában, ugyanis 2018 és 2019 között 50%-os ugrás következett be.

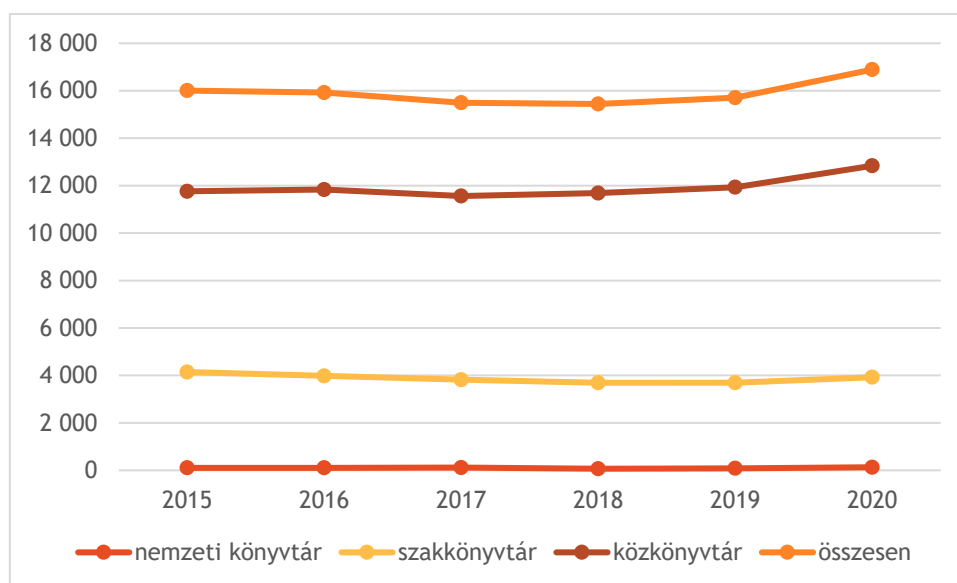

1. ábra. A legalább 100 Mbit/s sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

2. NYILVÁNOSAN ELÉRHETŐ SZÁMÍTÓGÉPEK SZÁMA 2015 ÉS 2020 KÖZÖTT

A könyvtári szolgáltatási pontokon a használók számára nyilvánosan elérhető számítógépek száma 2015 és 2018 között enyhe csökkenést, míg 2018 és 2020 között egyértelmű

növekedést mutat. A növekedés elsősorban a közkönyvtárakban következett be, a többi könyvtártípusban inkább stagnálásról beszélhetünk. 2015 és 2017 között minden könyvtártípusban csökkenés figyelhető meg, viszont a közkönyvtárakban 2017-től, a szakkönyvtárakban 2018-tól ismét emelkedés látható.

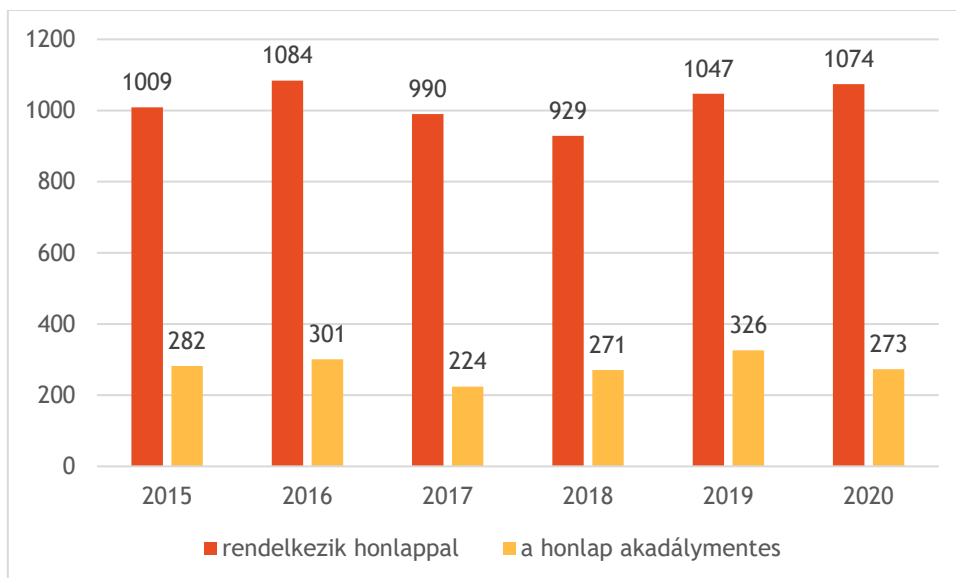

2. ábra. Nyilvánosan elérhető számítógépek száma 2015 és 2020 között

3. A HONLAPPAL, ILLETVE AKADÁLYMENTES HONLAPPAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA 2015 ÉS 2020 KÖZÖTT

A honlappal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2015 és 2018 között kismértékű csökkenést, 2018 és 2020 között kismértékű emelkedést mutat. A valamilyen szintű akadálymentességet (például kontrasztos megjelenés, WCAG szabvány szerinti

megfelelés, képhelyettesítő szövegek alkalmazása stb.) megvalósító honlapok arányszáma az összes honlap viszonylatában 2015-ben és 2016-ban megegyezett (28%), 2017-ben csökkent (23%), majd a 2018-as (29%) és 2020-as (30%) emelkedést követően 12%-ra esett. A 2020. évi csökkenés a megváltozott válaszlehetőségeknek tudható be, ugyanis az adatlap ettől kezdve csak a hivatalosnak tekinthető ajánlások és szabványok alapján megvalósított akadálymentességet elérő honlapokat tekinti akadálymentesnek.

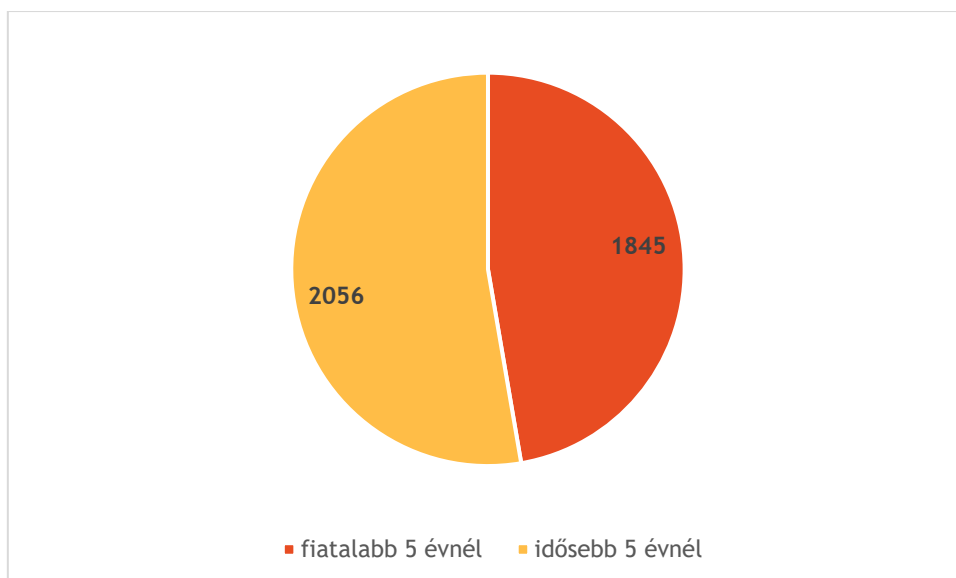

3. ábra. A honlappal, illetve akadálymentes honlappal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2015 és 2020 között

4. AZ ÁTLAGOSAN ÖT ÉVNÉL FIATALABB SZÁMÍTÁSTECHNIKAI INFRASTRUKTÚRÁVAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA 2020-BAN

kérdésre, hogy fiatalabbak-e a számítógépek, munkaállomásaik és mobileszközeik öt évnél. A diagramról leolvasható, hogy több mint 52%-ukban (2056 könyvtár) ezen eszközök átlagéletkora nem éri el az öt évet, a könyvtárak 48%-ában viszont igen.

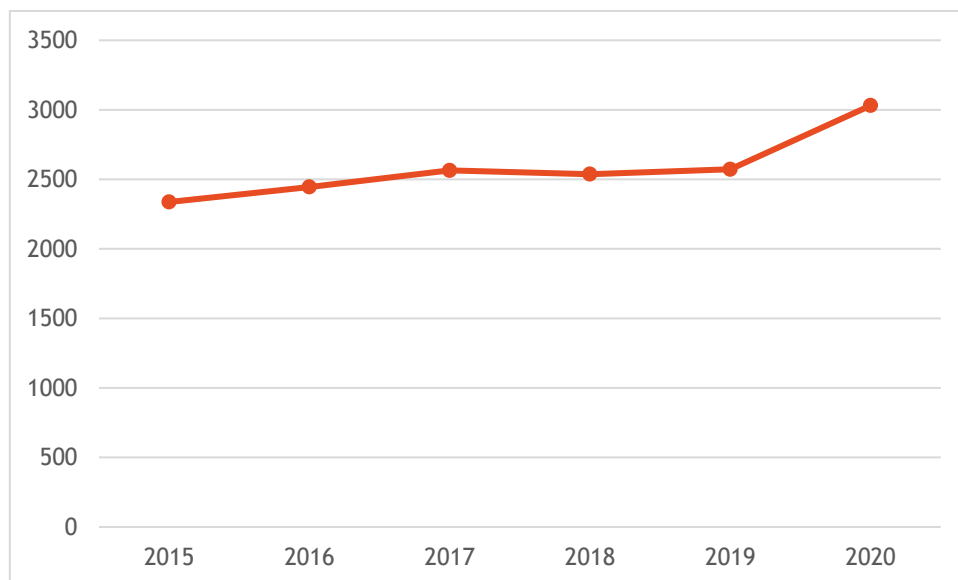
2020-ban először kellett választ adniuk a könyvtári szolgáltatási pontoknak arra a

4. ábra. Az átlagosan öt évnél fiatalabb számítástechnikai infrastruktúrával rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban

5. A BELSŐ (LAN) HÁLÓZATTAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA 2020-BAN

A belső hálózattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2015 és 2019 között

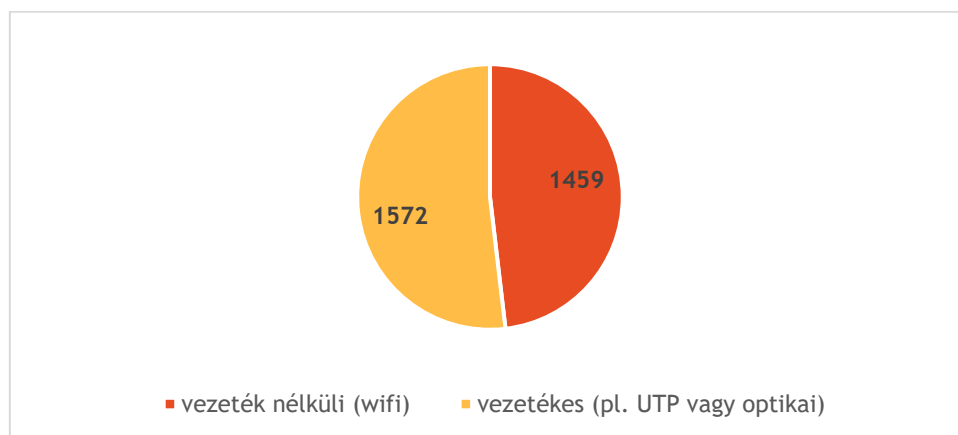

5. ábra. A belső (LAN) hálózattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban

6. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK BELSŐ HÁLÓZATÁBAN ELÉRHETŐ INTERNETKAPCSOLAT TECHNOLÓGIÁJA 2020-BAN

2020-ban először kellett választ adniuk a könyvtári szolgáltatási pontoknak arra a

kérdésre, hogy a belső hálózatukon milyen típusú internetelérést biztosítanak használóik részére. A szolgáltatók több mint 48%-ában vezeték nélküli (wifi) internetkapcsolat érhető el, míg 52%-ukban vezeték nélküli nem, csak vezetékes (például UTP- vagy optikai kábelen keresztül biztosított).

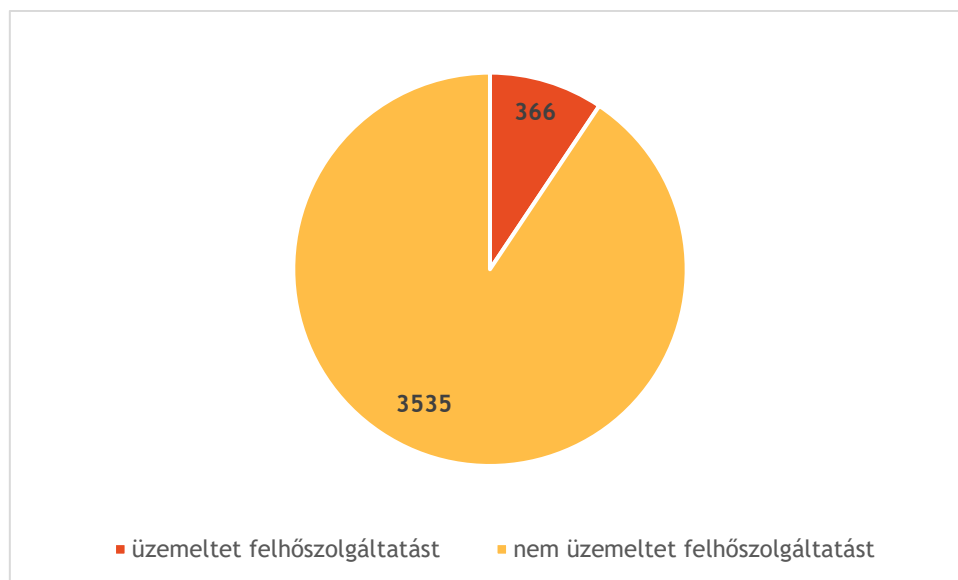
6. ábra. A könyvtári szolgáltatási pontok belső hálózatában elérhető internetkapcsolat technológiája 2020-ban

7. INTÉZMÉNYI FELHŐSZOLGÁLTATÁSI ÜZEMELTETŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA 2020-BAN

2020-ban 366 könyvtári szolgáltatási pont üzemeltetett a saját infrastruktúráján

felhőtechnológián alapuló szolgáltatást a munkatársainak és/vagy használóinak.

Ez a szolgáltatási pontok több mint 10%-át jelenti. 3535 könyvtárban viszont nem áll rendelkezésre ilyen szolgáltatás.

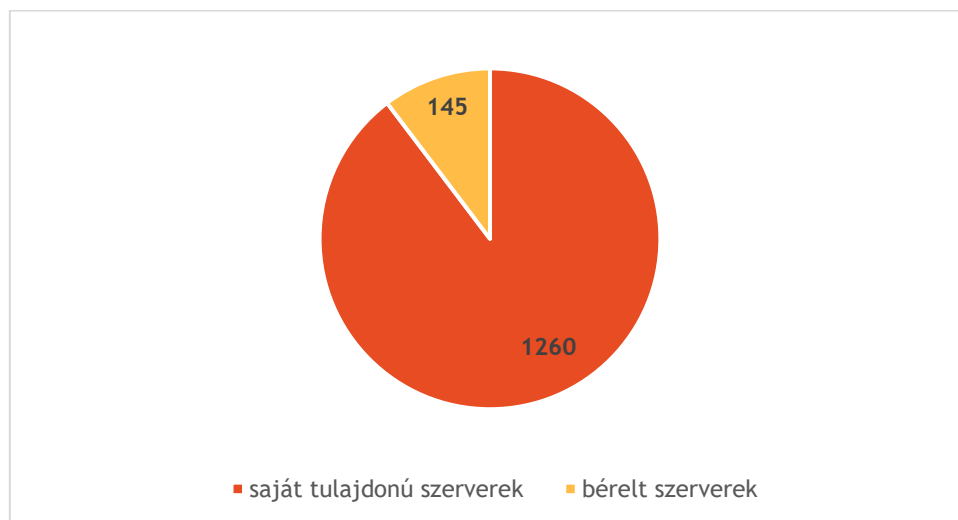

7. ábra. Intézményi felhőszolgáltatási üzemeltető könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban

8. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK KEZELÉSÉBEN LÉVŐ SZERVEREK SZÁMA 2020-BAN

2020-ban összesen 1405 szerver volt a könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében,

ennek túlnyomó része, 1260 db (89%) saját tulajdonú szerver volt, és csak 145 db (11%) volt bérelt szerver.

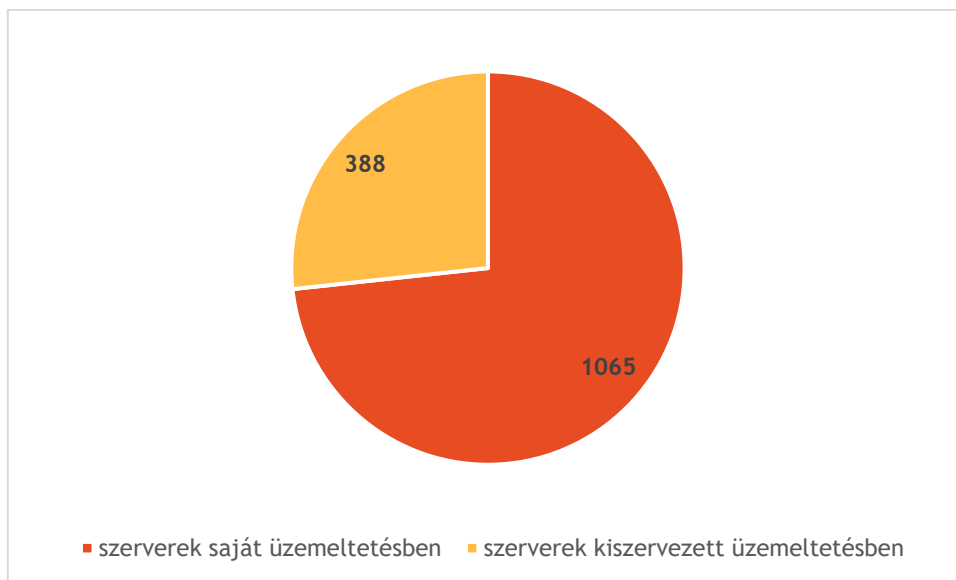

8. ábra. A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek száma 2020-ban

9. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZERVEREI ÜZEMELTETÉSÉNEK MÓDJA 2020-BAN

A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek mintegy háromnegyede

(1065 db) saját tulajdonban volt 2020-ban, 36%-uk (388 db) viszont olyan saját vagy bérelt szerver, amelyet nem a saját infrastruktúrájukon üzemeltetnek, hanem például egy külső cég szervertermében.

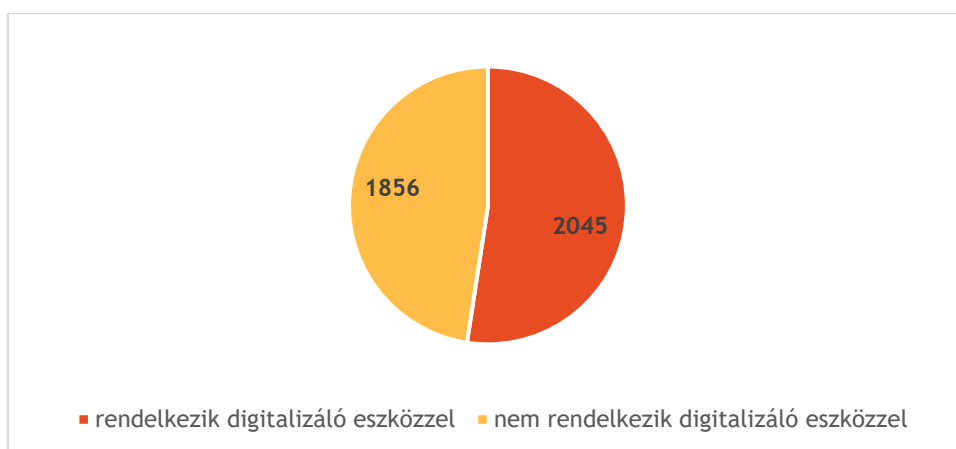

9. ábra. A könyvtári szolgáltatási pontok szerverei üzemeltetésének módja 2020-ban

10. DIGITALIZÁLÓ ESZKÖZZEL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA 2020-BAN

A könyvtári szolgáltatási pontok több mint 90%-a (2045 db) rendelkezett valamilyen

digitalizáló eszközzel 2020-ban. Digitalizáló eszköz alatt minden olyan eszközt értünk, amely képes analóg dokumentumokból digitális kópiát előállítani (például lapszkenner, könyvszkenner, digitális fényképezőgép).

10. ábra Digitalizáló eszközzel rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma 2020-ban

KÉSZÍTETTE

Nagy Andor

OLVASÓSZERKESZTŐ

Gulyás Orsolya

FELELŐS KIADÓ

Fehér Miklós
igazgató
Könyvtári Intézet

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

keo@oszk.hu

A KÉZIRAT LEZÁRÁSA

2021. november 25.

ISSN 2786-4014

ISBN 978-963-201-661-0

